

Borzalmas robbanás

(Saját tud. táv.) A győri celluloid-gyárban borzalmas robbanás történt, amely az egész raktárt megsemmisítette. A szomszédos műbörgyár egyik oldala is teljesen összeomlott a detonáció következtében. A robbanásnak egy súlyos és 9 könnyebb sebesültje van, a kár 4 milliárd korona. A tüzet öngyulladás okozta.

Az aggteleki cseppkőbarlang sorsa

A csehszlovák kormány memoranduma a barlang megszerzéséről.

Budapest, május 20.

(Saját tudósítónktól.) Aki visszaemlékszik magát a békébe, annak emlékeztében van még a Kárpátok sok tagot számláló, kitűnő organizációjú barlang- és ősembernyomkutató egyesülete. Azóta a háború széleskrosta az egyesületet, mint egy áradás. Azután megalakult a Földtani Társulat barlangkutató szakosztálya, amely célul tűzte maga elé a tudományos alapon álló barlangkutató, ásatási, az ősember nyomának feltárását.

Talán egy tudományos ágat sem kezeltek a hivatalos körök és a társadalom olyan mostohán, mint ezt, amely a barlangok természeti szépségeinek a feltárásával igaz kulturpropagandát és nem utolsósorban idegenforgalmat csinál. Szintén vesztett háború utáni „szanálás” alatt álló Ausztriában ezzel szemben, mint egy hír jelent, Halstadtól délre, a Dachten tömegében, a világ legnagyobb, mintegy huszonhét kilométer hosszú jégbarlangját fedezték fel. A boltíves termek rendbehozatala, a járatok, lépcsőzetek felszerelése, szóval a nagyközönség látogatásának és kényelmének eleget tevő munkálatok állami szubvencióval és támogatással már folynak. Nem is beszélve Németországról vagy Csehszlovákiáról, ahol luxusszerűen kezelik ezeket a dolgokat, mikor a vastag alburukat — a legújabb kutatások leírásával és a barlang belsejéről készült színes fényképek illusztrálásával — a világ minden metropoliszába elküldik. A magyar kormány egy fillérrel sem támogatja a kutató társulatokat, a társadalom pedig érzéketlen, aminek következményeként a híres aggteleki cseppkőbarlangban a lépcsősor-átart beomlott, a renház lerokkadt, a belső járat, hidak, karfák pedig tönkrementek. Emiatt a csehszlovák kormány nemrégiben memorandummal fordult a nagykövetség tanácsa elé, amelynek utolsó passzusa a következő:

„Ujra ismétljük, hogy az aggteleki cseppkőbarlang a legelhanyagoltabb állapotban van, ami arra mutat, hogy a magyaroknak nincsen kulturális érzékük a természeti szépségek iránt, ezért internacionális kulturális érdekek miatt kérjük a határnak Aggteleket től kiegészítését. Ez esetben kötelezzük magunkat arra, hogy a barlangot renováljuk s minden tudományos szempont figyelembevételével a nagyközönség rendelkezésére bocsátjuk.”

A csehszlovák jegyzékre a magyar kormány felébredt tespedéséből és százezer forintot ki a Testnevelési Tanács pénzéből a cseppkőbarlang rendbehozására. De nem sokkal az állapotok a közeli jövőbeli barlangnál sors, ahol a beton-, mészkő-, karbid- és a „színházterem”-be vezető vaslépcső építésének kiadásait — a látogatóktól szedett bevételén kívül — a tagok a saját zsebükből fizették ki. A meglepetés erejével hat tehát az a hír, hogy a Tapolcai Tavas Barlang-Társulat még a háború előtt felfedezett és Lóczy Lajos által is meglátogatott tapolcai tavas barlangba behatolt, új járatokat, termeket, tavakat fedezve fel. A barlang bejárata a tapolcai hőforrás medencéjénél van, a Bakony aljánál és a város kigyózó, poros utcáit alá fut. Szintes telepedését jól lehet látni a barlangnak, amely harmadkorbeli fiatal mészkőbe van

kliválva. A „Kincses gödrével” és a tapolcai meleg forrással a bérni Jura-hegység-beli Estavalle-re emlékeztető földalatti vízfolyások útjával szolgál. Tudniillik a Bakony csillag, tekervényes vizeinek jórésze a barlangon folyik át. A társaság — amely független magánvállalkozás — nagy kiadások előtt áll. Először is a barlang nagy tavát akarják áthidaltatni, hogy a többi termet és a másik tavat is láthatóvá tegyék a

nagyközönség számára. Azonkívül a boltíveket, termeket akarják rendbehozni, járatokat létesíteni, lépcsőzeteket emelni. Érdekesebb, hogy nálunk még újdonságként nem karbid, hanem villany fog a barlangba fényt ontani.

Külföldön nagyobb fontosságot tulajdonítanak ennek az eseménynek, ami abból is kiválglik, hogy két német szaktudós már is meglátogatta a barlangot.

Tömeges letartóztatások Munkácson

Kommunista roham a dolgozó munkások ellen. Klufasitják az emigránsokat.

Munkács, máj. 20.

(Saját tudósítónktól.) A munkácsi asztalosmunkások két hete sztrájkban állnak. A sztrájk oka, hogy a Blum-féle butorgyár vezetőség: egy kommunista bizalmi férfit elbocsátott, mire a kommunista munkások szimpátiá-sztrájkot kezdtek. A munkások (t. i. a kommunisták) valóságos razzliát rendeztek a város asztalosüzemében, hogy az esetleges sztrájkotörök a munka folytatásában megakadályozzák. Mind-czok dacára több műhelyben folyt a munka s tegnap egyik nagyobb üzemben, Sutay Béla műhelyében maguk a kommunista alkalmazottak munkába léptek. A déli órákban a Sutay-műhely előtt egy kommunista csoport jelent meg, amely a munkából kijövőket megtámadta.

Középpont zúdítottak a munkásokra és botokkal kezdték azokat ütlegelni.

A megrohant munkások természetesen menekültek s mire a rendőrök a helyszínre érkeztek, a támadók is elszöktek.

A rendőrség megállapította a támadók sze-

mélyazonosságát s még az éjszaka folyamán megkezdődtek a letartóztatások.

Elsősorban a támadás értelmű szerzői és vezetőinek lakásán elfent meg a rendőrség és mindnyáukat letartóztatta.

A letartóztatottak: Giga Mihály, Giga János, Panyhó Samu, Argyelan és Krutyilló kommunisták.

Munkatársunk előtt a rendőrség vezetője nyilatkozott. A letartóztatottak ellen — mondotta — a errotörvény alapján emelnék vádat. Megállapítást nyert, hogy a rendbontást és támadást több magát „emigráns”-nak feltüntetett egyén szervezte, akiknek jóformán tartózkodási engedélyük sincsen.

Ezeket a legrovidebb időn belül kitoloncolják Magyarországra, illetőleg Romániába. A többiek ellen az eljárást lefolytatják. További letartóztatásokról egyelőre nincsen szó.

Értesüléseink szerint a nagyobb fizetők más vidékekről hozott munkásokkal a munkát megkezdik.

Közgazdaság

Január 1-ől megszűnik az utlevelek pénzügyi cenzurája?

A kamarák központjának előterjesztése. Akcióit indították a vizumkényszer eltörlésére is.

(Saját tudósítónktól.) A szlovenszkói kereskedelmi és iparkamarát több átiratban kérték fel a kamarák országos központját, hogy indítson erélyes akciót a Szlovenszkón elviselhetetlen és szigorú pénzügyi utlevél-cenzura eltörlésére. Különösen a kassai kereskedelmi és iparkamara járt elől a központi informálásában. Sikerült is meggyőzni a központot arról, hogy a mai rendszer tarthatatlan. A kamara azt az álláspontot képviselte, hogy egyenesen az állam érdekel ellen való, hogy a pénzügyigazgatóság akadályokat gördítsen kereskedők és iparosok külföldi utazásai elé. Mint egy ketrecben, úgy vannak Szlovenszkón a külvilágtól elzárva kereskedők és iparosok, akikről a pénzügyi hatóságok — ha utlevelet akarnak — egyszerre követelik hátrá-

lőkos és még ezután kivetendő adók kifizetését, vagy jobb esetben biztosítását.

A sorozatos akciók eredményeképpen a kamarák országos központja most elhatározta, hogy a vizsás helyzet megszüntetése céljából előterjesztést tesz az illetékes minisztériumokhoz. A napokban küldte meg a központi írásbafoglalt javaslatát, melyben azt kívánja, hogy

a kormány az utlevél-kiadás terén nyomban léptessen életbe jelentősebb könnyítéseket, 1926. január hó 1-ével pedig teljesen szüntesse be az utlevelek pénzügyi láttamozását.

Ugyanabban az előterjesztésben foglalkozik a központ a vizumkényszer megszüntetésének kérdésével is és több konkrét javaslatot tesz a minisztériumoknak.

Forint és kralcár lesz az új magyar pénz. Budapestről jelentik: Hír szerint Magyarország még ebben az évben át fog térni az új valutára és pedig a fői angol font egységének alapján. Az új pénznek forint és kralcár lesz a neve. Egy magyar forint körülbelül egy arany márkával lesz egyenlő, mert úgy tervezik, hogy a magyar forintnál valamivel több egyenlő legyen 1 dollárral.

Nagy textilcég fizetésképtelensége. Budapestről jelentik: A Herzka Gusztáv és fia 30 év óta fennálló textilgyárkereskedő cég hétón a kényszerregezési eljárás megindítását kérte. A passziva 11, aktiva 3 milliárd korona.

Szlovenszkói laárvorések. Május 26: Pánik nagyközönség előjárásága (Poniky, Besztercebánya mellett) 3600 luc és 7400 jegenyefenyő gömbfa. — Május 23: Terhelyi erdészeti szövetkezet (Terehová, Zsolna mellett) 4066 lenyőhaszonfa, 400 ürméter tűzifa és 1539 fenyőkéreg. — Dnubrinic (Ungvár mellett) 6100 köb-

méter bükkgömbfa. — Liptóújvári állami erdőigazgatóság (Liptovsky Hradok) 700 köbméter luc és jegenyefenyő gömbfa, 300 ürméter bükkgömbfa.

Csődönklvili kényszerregezésgek. A sátoraljai helyi törvényszék Stendik Simon sárospataki rövidárkereskedő, a budapesti törvényszék Rex Salamon cipőkereskedő, Sieler Ignác Szokáll Ferenc és Kiss József kereskedők ellen a kényszerregezési eljárást megindította. A budapesti királyi törvényszék ma a következő cégek ellen rendelt el kényszerregezési eljárást: Brandstädter Adolf, Löwy kalapgyár tulajdonosa Löwy Ignác, Löwy Ignác és Kálmán Lajos. Feuerstein Lajos divatárkereskedő, Szabó Béláné fűszerkereskedő, Weisz Mór textilkereskedő, Lichtenstein és Sugár cég és tulajdonosa Lichtenstein József és Sugár Jenő kereskedők. A budapesti törvényszék Krausz Kálmán (Róka Szállás-utca 17.) kereskedő vagyonára.

A pozsonyi terményüzésdén irányzat: nyugodt üzlet gyengén tartott árak mellett. Gabona: (A feladó állomásról) buza új 76-79 kg 234-240 K, rozs új 69-72 kg 208-213, árpa 175-190, zab szlov. 190-195, tengeri szlov. nagyobbszemű 135-140, köles 140-150 K. — Helyiüzeműek: borsó Viktória 150-160, szlov. 140-150, hámozott borsó 250-440, len-cse szlov. 230-250, morva 520-650, fehérbab 150-165, csilagfűrt 110-120, nyári búkköny 120-125 K. Olajmagvak: repce 270-290, mák kék 850-910, kőmennyag holland 700-725 K. Magvak: vöröshere la plomb. 1700-1850, natur 1000-1100, lucerna szlov. natur la 750-1050, plomb. la 1400-1450, francia plomb. la 1400-1450, mohár 135-150 K. Gyümölcs, fűszerek, burgonya: szilva bosnyák 800-875, dió szlov. 400-450, burgonya 60-65 K. Ürlemények: buza-dara 350-290, buzafűzűliszt 325-335, buzakenyérűliszt 7/4 210-220, rozsliszt 1. 285-300, rozsegyenűliszt 290-305, sötét rozsliszt 215-225, árpa-gyöngy 250-325, köleskása 240-260, rizs Carolinen 560-600, Glacé Ital. 370-415, Aracan I. 295-300, Burma II. 280-285, törmelékrizs 250-255 K. Takarmány: korpa (feladó állom.) 110-112, takarmányűliszt 135-145, malátacsira 110-115, szárított répaszelet lazán 66-72 K. Gyarmatarúk: kávé Rio 260-2750, Santos finom 4250-4350, Mocca 3550-3350, pörkölt 3150-3250, tea Ceylon Orange Pecco 6400-7100, paprika ana szpanyol 1300-1400, II. szegedi rózsza féledes 1200-1400, finom édes 1500-1800, egész bors 1090-1110, Lampong egész bors 1040-1060, fahéj kiválasztott 1850-2000, mazsola 1400-1900, Elemé mazsola 1250-1350, mandula 3200-3200, koszoru füge 750-800 K. Zsír: diómagzsír ab Pozsony 1455-1505, szalonna hét 1270-1385, váll 1400-1420 K. — Széna: feladó állomásról féledes laza 35-40, préselt 40-45, laza 17-22, préselt 22-27 K. Szalma feladó állomásról: zsúp 32-35, takarmány laza 12-15, préselt 17-20, laza 12-15, préselt 17-20 K.

Prágai tőzsdérfolyamok Máj. 20. ZÁRÁS

	Devizák	Valuták
Amsterdam	1360 50	—
Berlin	804 50	7 97 1/2
Buenos Aires	1320 50	—
Brüsszel	169 75	—
Zürich	654 —	654 50
Christiana	565 50	—
Koppenhága	633 50	—
London	163 05	163 80
Madrid	489 50	—
Milánó	136 75	—
New-York	33 75	33 66 3/4 375
Páris	174 25	174 75
Belgrád	55 —	54 52
Bpest (10.000 kor.)	4 67 1/2	4 65 3/4
Szofia	24 45	—
Varsó (100 zloty)	649 —	647 50
Bécs (10.000 kor.)	476 37 1/2	4 67 1/2

Zürichi devizaárfolyamok.

	Május 19.	Május 20.
	Zárás.	Zárás.
Páris	26 75	26 57
London	25 10	25 12
Newyork	5 17	5 17
Brüsszel	26 —	25 90
Róma	20 97	20 92
Madrid	74 80	74 90
Amsterdam	207 70	207 80
Berlin	1 23	1 23
Bécs	0 007 280	0 007 280
Stockholm	138 25	138 25
Krisztiana	86 75	86 40
Koppenhága	97 05	97 05
Szofia	3 75	3 75
Prága	15 30	15 31 1/4
Varsó	99 40	99 60
Budapest	0 007 260	0 007 260
Belgrád	8 40	8 40
Bukarest	2 45	2 45

Nyíl-tér

NYILATKOZAT.

A Prešovon I. évi május hó 17-én megjelent „Uj Világ” hetilap „Mi lesz a sajtópörrel?” című cikke miatt a sajtópert megindítottam.

Prešov, 1925 május hó 18-án.

Preisz Lajos,

a prešovi aut. orth. izr. hitközség elnöke.

Olcsó cement.

1856-ban alapított Henczur-féle skrabskéi (mogy. óskai) cementgyárban elsőrendű — építkezésre kiválóan alkalmas román-cement jutányos áron kapható

Hamza Testvéreknel

Skrabske, pp. Slovenský Žipov, Košická Z. Vasut: Kapušany - Vranov 1672

GÉPAZSUR, GÉPHIMZÉS, KESKÉNY PLISSÉE ÉS GOUVREE

NŐI DIVATTERMEK FIGYELMÉBE!

A tavaszi női divat legszebb modelljei géphimzéssel, kézi himzéssel és keskeny berahása plissé-vel vannak díszítve. A tavasz végén pedig a könnyű csipke-díszítés mellett az új széles gépauszur fog érvényesülni. **SZELEY JÓZSEFNE DIVATTERME** (Fő-utca 67. I. em.), színházzal szemben) más divattermek részére is vállalja a legpedánsabb géphimzést és kézi himzést modern minták és divallap szerint, szakszerű kivitelben, kedvező árak mellett, 24 óra belüli szállítással. Divatos széles gépauszur, keskeny plissé és gouvree. Gömbbehúzás azonnal.

Csodás hatású arcszépítő a Fűdes aradi

MARGIT-GRÜNE

Legjobb szer szeplő ellen.

— Zsírtalan, — rőtön szépi t. Használjon Margit-szappant!